

Orientering om Sundhedsstyrelsens aktiviteter og indsatser på områderne overvægt, fysisk aktivitet og ernæring 2012-2013

Overvægt:

”Kommunens plan mod overvægt” - Satspuljen 2005-2008

I satspuljeforliget 2005-8 blev der afsat 73 mio. kr. til kommunale indsatser rettet mod forebyggelse og behandling af overvægt blandt børn og unge. Sundhedsstyrelsen har ad tre omgange udmøntet midlerne til i alt 31 kommuner. Sundhedsstyrelsen udmøntede 28 mio. kr. til 11 kommuner i 2005, 30 mio. kr. til 10 kommuner i 2007 og 15 mio. kr. til 10 kommuner i 2008. De sidste projekter blev afsluttet i 2011.

Sundhedsstyrelsen har ved en ekstern evaluator gennemført en samlet evaluering af projekterne i de tre udmøntninger samt devalueringer af hhv. første, anden og tredje udmøntning.

Sundhedsstyrelsens evalueringer bygger hovedsaglig på den enkelte kommunes evaluering af deres eget projekt. Evalueringsresultaterne blev præsenteret på en afsluttende konference i september 2012.

Projekterne fra første og anden udmøntning indeholder både en generel og en specifik indsats, mens projekterne fra tredje udmøntning udelukkende indeholder en specifik indsats.

Den generelle indsats fokuserer på at skabe understøttende rammer i kommunen, som giver alle børn gode muligheder for at være fysisk aktive og spise sundt. Indsatserne er fx udarbejdelse af kost- og bevægelsespolitikker i skoler og daginstitutioner samt uddannelse af lærere og pædagoger inden for kost og fysisk aktivitet.

Den specifikke indsats fokuserer på indsatser rettet mod de børn, der allerede er overvægtige eller er i risiko for at udvikle overvægt. Indsatserne fokuserer på sunde madvaner og fremme af fysisk aktivitet, og har desuden fokus på de sociale og psykologiske sider af at være overvægtig. Familieinddragelse er en væsentlig komponent i de specifikke indsatser.

Projekterne benytter sig af forskellige teoretiske og metodiske tilgange og er både indholdsmæssigt og organisatorisk forskelligt tilrettelagt. Fælles for projekterne er, at de inddrager mange aktører på tværs af faggrupper og sektorer. I projekterne fra tredje udmøntning spiller den kommunale sundhedspleje en central rolle.

- Se evalueringerne her:
http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Overvaegt/Kampagner_og_projekter/Kommunens_plan_mod_overvaegt/Evaluering.aspx

- Se mere om satspuljen, herunder liste over de 31 projekter her:
http://www.sst.dk/Forebyggelse/Projekt_og_driftstoette/ansoegningspuljer/Kommunens_pla_n_mod_overvaegt/Projekter_med_stoette.aspx?lang=da
- Læs om de 21 projekter, der fik støtte i første og anden udmøntning her:
http://www.sst.dk/upload/forebyggelse/cff/svaer_overvaegt/sst_boerneballance.pdf
- Læs mere om de 10 projekter, der fik støtte i tredje udmøntning her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2012/09sep/BoerniBalance2.pdf>

Projektleder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Satspuljens centrale midler har desuden finansieret ”Leg dig sund”-pakken, udarbejdet af Fødevarestyrelsen i 2008. Pakken er målrettet personale i den kommunale skolesundhedstjeneste og almen praksis, der arbejder med overvægtige børn og deres familier.

- Se ”Leg dig sund”-pakken her:
<http://www.legdigsund.dk/forside.htm>

”Vægttab og vægtvedligeholdelse blandt svært overvægtige voksne” – Satspuljen 2007-2010

I satspuljeforliget 2007-2010 blev der afsat 57,5 mio. kr. til en målrettet indsats overfor svært overvægtige voksne. Formålet var at udvikle støttefunktioner, der kunne øge handlekompetencer og motivere til vægttab og vægtvedligeholdelse blandt svært overvægtige voksne, samt at øge kompetencerne hos de personer, der skal støtte op om de overvægtige. Dette skete dels ved at udvikle en vægtstoprådgiveruddannelse, dels ved at etablere kommunalt og regionalt forankrede vægtstoprådgiver- og nøglepersonsordninger på særligt udsatte arbejdspladser.

Støttefunktionerne blev iværksat med henblik på at støtte overvægtige voksne særligt indenfor følgende målgrupper:

- Personer uden for arbejdsmarkedet
- Svært overvægtige gravide og nybagte mødre
- Særligt udsatte erhvervsgrupper, herunder især ufaglærte
- Personer med anden etnisk baggrund end dansk

Der blev udmøntet midler til vægtstoprådgiverprojekter i godt 40 kommuner og regioner.

Vægtstoprådgiveruddannelsen blev udviklet for Sundhedsstyrelsen af NUMO, det Nationale Udviklingscenter Mod Overvægt (www.numo.nu). NUMO blev etableret som et samarbejde mellem Gerlev Idrætshøjskole, Institut for Human Ernæring ved KU, Adam Holst Aps og Adipositasforeningen. Uddannelsen er en efteruddannelse målrettet professionelle med en mellemlang eller lang videregående uddannelse (som fx sygeplejerske, socialrådgiver, fysio- eller ergoterapeut, jordemoder, psykolog m.v.), der allerede arbejder med svært overvægtige voksne. Kursusforløbet består af 6 kursusdage fordelt på 3 trin suppleret med e-learning.

Sundhedsstyrelsen gjorde i efteråret 2011 alt undervisningsmateriale til brug for etablering af vægtstoprådgiveruddannelsen frit tilgængelig for alle, der måtte ønske at udbyde uddannelsen.

Sundhedsstyrelsen gennemfører ved en ekstern evaluator (NIRAS) en samlet tværgående evaluering af samtlige projekter. Resultater fra midtvejsevalueringen, baggrundsrapport for midtvejsevalueringen samt bilagsrapport for midtvejsevalueringen blev offentliggjort i januar 2011:

- Midtvejsevaluering og baggrundsrapport læses her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2011/CFF/Overvaegt/VaegtstopMidtvejsevaluering.pdf>
http://www.sst.dk/~media/Sundhed%20og%20forebyggelse/Overvaegt/SvaertOvervaegtige/Evaluering/Midtvejsevaluering_vaegtstop_baggrundsrapport.ashx
- Bilagsrapport læses her:
http://www.sst.dk/~media/Sundhed%20og%20forebyggelse/Overvaegt/SvaertOvervaegtige/Evaluering/Bilagsrapport_til_vaegtstop.ashx

De sidste projekter er afsluttet med udgangen af 2012 hvorefter den samlede tværgående slutevaluering af de godt 40 projekter udarbejdes og forventes færdig i april 2013.

Der afholdes en afslutnings- og formidlingskonference den 18. april 2013 i Odense, hvor projektledere og chefer fra de deltagende projektkommuner samt øvrige interesserede fra kommunernes sundheds- og forebyggelsesafdelinger kan deltage.

Til understøttelse af vægtstoprådgivernes arbejde i kommuner og regioner udarbejdes let forståeligt vejledningsmateriale målrettet satspuljens fire målgrupper. Materialet omfatter:

- Publikationen ”10 veje til vægttab” fra 2011 (sammen med Komiteen for Sundhedsoplysning) kan læses her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2011/BOFO/Vaegttab/10vejeVaegttab.pdf>
og bestilles hos www.sundhedsoplysning.dk eller kfs@sundkom.dk
- Publikationen ”Vægtstop. 18 fortællinger om at tage *Små skridt*”, som Sundhedsstyrelsen har lavet i samarbejde med Komiteen for Sundhedsoplysning udkom i januar 2013. Heri fortæller 18 voksne deres historier om, hvordan de har prøvet at tabe sig ved hjælp af Små skridt-metoden. Publikationen kan læses her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2013/01jan/Vaegtstop18skridt.pdf>
og bestilles hos www.sundhedsoplysning.dk eller kfs@sundkom.dk
- I foråret 2013 publiceres Sundhedsstyrelsen og Diabetesforeningen materiale til brug i arbejdet med formidling af Små skridt til overvægtige og type 2-diabetikere. Materialet har særligt fokus på voksne med anden etnisk baggrund end dansk (tyrkere, arabisktalende, pakistanere og somaliere), men kan anvendes bredt. Materialet omfatter dels en borgerrettet DVD og indkøbsvejledning, dels et billedmateriale og en vejledning til undervisnings- og vejledningsbrug.
- Se mere om satspuljen her:
http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Overvaegt/Kampagner_og_projekter/Satspulje%20til%20svaert%20overvaegtige%20voksne.aspx

Projektleder i SST, Sidse-Marie Toubroe: simt@sst.dk eller 7222 7526 (frem til 20. marts 2013).
Projektleder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531 (fra 20. marts 2013).
Projektmedarbejder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

Vejledninger om opsporing og behandling af overvægt hos hhv. voksne, førskolebørn og skolebørn

Dansk Selskab for Almen Medicin og Sundhedsstyrelsen publicerede i 2007 ”Klinisk vejledning. Opsporing og behandling af overvægt hos førskolebørn” og i 2009 ”Klinisk vejledning for almen praksis. Opsporing og behandling af overvægt hos voksne”. Vejledningerne er udarbejdet til almen praksis og skal støtte læge og praksispersonale i at reagere på uheldig vægtudvikling hhv. hos førskolebørn ved de forebyggende helbredsundersøgelser og hos voksne.

Sundhedsstyrelsen påbegyndte i 2010 en tilsvarende vejledning til den kommunale sundhedstjeneste om opsporing af overvægt og tidlig indsats hos skolebørn. Vejledningen forventes færdig medio 2013.

- Se vejledningen om overvægt hos førskolebørn her:
http://www.sst.dk/publ/Publ2006/CFF/Overvaegt/Overvaegtige_boern.pdf
- Se vejledningen om overvægt hos voksne her:
http://www.sst.dk/publ/Publ2009/CFF/overvaegt/Behloovervaegt_voksne_klinvejl_dsam.pdf

Projektleder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.
Projektmedarbejder i SST, Annette Poulsen: anp@sst.dk eller 7222 7597.

”En lettere barndom” - Informationsindsats om overvægt

Sundhedsstyrelsen gennemførte 2008-2010 informationsindsatsen ”En lettere barndom” (www.enletterebarndom.dk) målrettet familier med børn i alderen 4-6 år. Indsatsen bestod af et informationssite, forældrefoldere, plakater samt seminarer for børnehavepersonale og ansatte i de kommunale forvaltninger. Indsatsen informerede om de sundhedsmæssige (fysiske som psykosociale) følger af overvægt hos børn samt anviste handlemuligheder.

I forbindelse med kampagnen blev der udarbejdet en publikation til børnefamilier ”Spis, leg og ha’ det godt” og til voksne, der selv ønsker at gennemføre et vægttab, ”Små skridt til vægttab – der holder”. Publikationerne er udarbejdet i samarbejde med Komiteen for Sundhedsoplysning og bestilles hos www.sundhedsoplysning.dk eller kfs@sundkom.dk.

- Sidstnævnte publikation kan læses her:
<http://www.sst.dk/Publ/Publ2010/CFF/Vaegttab/Vaegttab.pdf>

Forebyggelsespakke om overvægt

Sundhedsstyrelsen er ved at udarbejde en forebyggelsespakke om overvægt, som forventes at udkomme i juni 2013. Forebyggelsespakkerne er et vidensbaseret værktøj til kommunerne med faglige anbefalinger, der kan bidrage til at prioritere og kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde. Som supplement til de enkelte forebyggelsespakker er der udarbejdet fem målgruppespecifikke oversigter til brug for medarbejdere med borgerkontakt og deres ledere.

Oversigterne samler de anbefalinger på grundniveau, som relaterer sig direkte til deres arbejde. Målgrupperne er spæd- og småbørn, skolebørn, unge, voksne og ældre borgere.

- Læs mere om forebyggelsespakkerne her:
<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Kommunal%20sundhedsplanlaegning/Kopi%20af%20sst-FBpakker.aspx>

Projektleder for forebyggelsespakkerne i SST, Barbara Hjalsted: bah@sst.dk eller 7222 8633.

Projektmedarbejder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

Projektmedarbejder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Livsstil og sundhedsvaner:

”Skolebørnsundersøgelsen” erstatter ”11-15-åriges livsstil og sundhedsvaner”

Sundhedsstyrelsen har hvert andet år siden 1998 udgivet undersøgelsen om 11-15-åriges livsstil og sundhedsvaner. Rapporten indeholder bl.a. oplysninger om de unges kost- og aktivitetsvaner, vægt samt trivselsparametre. Den sidste rapport ”11-15-åriges livsstil og sundhedsvaner 1997-2008” blev lanceret medio 2010. Med udgangen af 2010 udarbejdes publikationen ikke længere.

Sundhedsstyrelsen vil i fremtiden henvise til ”Skolebørnsundersøgelsen (HBSC)” af Statens Institut for Folkesundhed, hvoraf den seneste ”Skolebørnsundersøgelsen 2010” udkom i 2011.

- Læs ”Skolebørnsundersøgelsen 2010” her:
<http://www.hbsc.dk/rapport.php?file=HBSC-Rapport-2010.pdf>

”Ung & Sund” – satspuljen 2007-2011

Satspuljen ”Ung & Sund” har fokus på livsstilsforebyggelse blandt 16-19-årige unge, der er udenfor eller på kanten af uddannelses- og/eller arbejdsmarkedet. Grundtanken i projektet er at bruge sundhedsfremme som løftestang til at sætte disse unge bedre i stand til at gennemføre en uddannelse og/eller komme i job. I puljeprojekterne blev der arbejdet med mange forskellige sundhedsemner: trivsel, kost, motion, rygning, alkohol, stoffer, søvn, sex, stress osv. Hvert delprojekt bestemte selv, hvor de ville lægge fokus. 10 kommuner udviklede projekter og metoder på erhvervsskoler, produktionsskoler, jobcenter mv., og der var rigtig gode erfaringer med denne tilgang. Ikke mindst viste det sig, at de unge selv var meget interesserede i at arbejde med sundhed.

Sundhedsstyrelsen gennemførte en samlet tværgående evaluering af samtlige projekter, og projekternes slutrapporter, udviklet materiale og udvalgte oplæg under puljen, den tværgående evaluering og hver kommunes egen-evaluering kan læses her:

- Se mere om ”Ung & Sund” her:
http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Social%20ulighed%20i%20sundhed/ung_og_sund.aspx

National sundhedsprofil (16-20-årige) erstatter "MULD-undersøgelsen"

Sundhedsstyrelsen og Kræftens bekæmpelse har hvert år i årene 2000-2004 og hvert andet år siden 2004 udgivet "MULD-undersøgelsen" (Monitorering af Unges Livsstil og Dagligdag) om 16-20-åriges livsstil og dagligdag med henblik på overvågning og tilrettelæggelse af forebyggelsesindsatsen overfor de unge. Rapporten indeholder bl.a. oplysninger om de unges trivsel, fysiske aktivitet, helbred og brug af tobak, alkohol og illegale stoffer.

Den sidste MULD-rapport nr. 7, "Unge livsstil og dagligdag 2008" udkom i 2008, og publikationen udarbejdes ikke længere.

- Læs "Unge livsstil og dagligdag 2008" her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2009/CFF/Unge/MULD2008.pdf>

Sundhedsstyrelsen vil i fremtiden henvise til "National sundhedsprofil unge" baseret på data om 16-20-årige fra den nationale sundhedsprofil.

- Læs rapporten med data fra 2010 her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2011/SURA/Sundhedsprofiler/NationalSHPUnge.pdf>

Det forventes, at rapporten følges op med en tilsvarende rapport i 2014, med data indsamlet i 2013.

Projektleder i Sundhedsstyrelsen, Line Raahauge Hvass: irm@sst.dk eller 7222 7745.

"Børns trivsel i udsatte familier med overvægt eller andre sundhedsrisici" - Satspuljen 2010-2013

I satspuljeforliget 2010-2013 blev der afsat 46 mio. kr. til en tværfaglig sundhedsfremmeindsats over for børn i sårbare familier. Midlerne er udmøntet til 2 modelprojekter, der skal kvalitetsudvikle den kommunale indsats i forhold til børns trivsel i udsatte familier med overvægt eller andre sundhedsrisici. Midlerne kunne søges af kommuner, der ønskede at arbejde med ét eller begge af de to modelprojekter udviklet af Sundhedsstyrelsen.

Det overordnede formål med puljen er gennem tidlig indsats og med fokus på det tværfaglige samarbejde at afprøve metoder og modeller, som i særlig grad inddrager og anerkender forældrene og deres betydning for barnets trivsel og sundhed. Der er i begge modelprojekter fokus på at styrke forældres kompetencer til at drage omsorg for egen og barnets trivsel og sundhed og dermed reducere de risici, som kan påvirke eller true barnets sunde udvikling.

Der er udmøntet midler til 14 kommunale projekter, hvoraf 10 kommuner arbejder med modelprojektet baseret på det nyudviklede forældrekursus "En god start – sammen", og 4 kommuner arbejder med modelprojektet baseret på forældrekursus "ICDP Sund" (International Child Development Program). Forældrekursus "En god start – sammen" er målrettet kommende forældre (opstart 2 mdr. før forventet fødsel), mens forældrekursus "ICDP Sund" er målrettet forældre til børn i 2-5-års alderen. Projekterne er igangsat primo 2011 og har et 4-årigt forløb med forventet afslutning december 2014.

Et delelement i projekterne er det supplerende værkstedskursus "Let vejen - sund mad, leg og trivsel", der er udviklet for Sundhedsstyrelsen af Fødevarestyrelsen. Aktiviteterne sættes fokus på

madens og den fysiske aktivitets betydning for barnets sunde udvikling og trivsel. Kurset er målrettet forældre fra de to forældrekurser, der undervejs i forløbet finder ud af, at de har behov for hjælp og støtte omkring børnenes mad og bevægelse. Forud for afholdelse af værkstedsaktiviteterne har en række kommunalt ansatte kursusledere været på kursus i konceptet "Let vejen".

- Se mere om satspuljen:

<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Boernesundhed/Satspulje%202010-2014.aspx>

De 14 kommunale projekter afrapporterede ultimo 2012 deres midtvejsevaluering til Sundhedsstyrelsen. Rambøll, som forestår evalueringen af puljeprojekterne, udarbejder en tværgående erfaringsopsamling baseret på disse data. Rapporten vil blive lagt på Sundhedsstyrelsens hjemmeside i foråret 2013.

Projektleder i SST, Annette Poulsen: anp@sst.dk eller 7222 7597.

Projektmedarbejder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

"Forbyggende indsats for overvægtige børn og unge" - Satspuljen 2012-2015

I satspuljeforliget 2012-2015 blev der afsat 28 mio. kr. til en forebyggende indsats for børn og unge forankret i de eksisterende ordninger med fokus på opsporing og tidlig indsats. Formålet med puljen er tidlig opsporing og indsats med henblik på at forebygge uhensigtsmæssig vægtudvikling.

Af midlerne var 16 mio. kr. øremærket Julemærkehjemmene, som skal anvendes til at styrke forældresamarbejdet, de opfølgende indsatser i forhold til det enkelte barn og etablering af forbedret samarbejde med kommunerne.

12 mio. kr. blev udmøntet til 9 kommuner, der siden oktober 2012 har arbejdet med et modelprojekt forankret i den kommunale sundhedstjeneste med indsatser, der retter sig mod unge i 6.-10. klasse og deres forældre. Modelprojektet indeholder en række delelementer, som alle kommuner arbejder med:

- Opsporing sker via sundhedsplejerskens højde- og vægtmålinger
- Indsatsen fortsætter udover folkeskolen
- Der anvendes samme centralt udviklede invitation i alle kommuner
- Forældreinddragelse er en forudsætning for projektdeltagelse
- Der skal etableres kontakt med den unges praktiserende læge
- Der skal ske netværksdannelse og erfaringsudveksling på tre niveauer: mellem de overvægtige unge, mellem lokale aktører og mellem de deltagende kommuner.

- Se mere om satspuljen:

http://www.sst.dk/~media/Sundhed%20og%20forebyggelse/Boernesundhed/Satspuljer%20om%20boern%20og%20unge/Pulje_2012-2015/Udmøntningsmateriale_11042012.ashx

Projektleder i SST, Annette Poulsen: anp@sst.dk eller 7222 7598.

Projektmedarbejder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Fysisk aktivitet:

Kampagnen ”Get Moving”

Siden 2005 har Sundhedsstyrelsen gennemført en landsdækkende kampagne om fysisk aktivitet for børn og unge. I 2013 gennemføres kampagnen over 3 uger i perioden uge 16-18.

I 2013 vil kampagnen bestå af tv-spot, annoncer i udvalgte blade, plakater og undervisningsmateriale til skolerne, samt bannerreklamer på internettet og en hjemmeside. Der vil i højere grad end tidligere blive lagt vægt på brugen af YouTube og Facebook.

Skolerne fik ultimo 2012 og primo 2013 tilsendt plakaterne direkte sammen med to lærervejledninger og et elevhæfte fra undervisningsmaterialet, og skal derfor ikke selv tilmelde sig kampagnen.

Skolematerialet kan bestilles hos Rosendahls Schultz Grafisk mod betaling af porto og ekspeditionsgebyr. Se mere her: <http://www.getmoving.dk/getmoving-i-skolen/skolematerialer.aspx>

I modsætning til tidligere bliver der ikke gennemført aktiviteter lokalt af Sundhedsstyrelsen. Samarbejdet med lokale partnere og NGO'er vil foregå igennem kommunikation om kampagnen og budskabet om at 11 til 15-årige børn og unge skal bevæge sig minimum 60 minutter om dagen.

Information om kampagnen bliver sendt ud via Sundhedsstyrelsens nyhedscenter (emnet fysisk aktivitet og kampagner), via nyhedsbrev til kommuner og skoler, samt hjemmesiden www.getmoving.dk.

Projektleder i SST, Tue Kristensen: tuk@sst.dk eller 7222 7653.

Projektmedarbejder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Projektmedarbejder i SST, Anne Rygaard Hjorthøj: arb@sst.dk eller 7222 7747.

Revidering af ”Fysisk aktivitet – håndbog om forebyggelse og behandling”

Sundhedsstyrelsen udgav en opdateret og revideret version af ”Fysisk aktivitet – håndbog om forebyggelse og behandling” i december 2011. Håndbogen fremlægger den nyeste evidens for fysisk aktivitet som forebyggelse og behandling samt justerede anbefalinger for fysisk aktivitet. Håndbogen samler evidensen for børn og unge, voksne, ældre og gravide herunder Sundhedsstyrelsens anbefalinger for fysisk aktivitet for disse grupper. Ved revideringen er der tilføjet nye kapitler om fysisk træning som behandling for angst, stress, skizofreni, demens, polycystisk ovariesyndrom og metabolisk syndrom. Den reviderede håndbog og de justerede anbefalinger blev præsenteret på en konference i december 2011.

- Se håndbogen her:

<http://www.sst.dk/publ/Publ2012/BOFO/FysiskAktivitet/FysiskAktivitetHaandbog.pdf>

Projektleder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Projektmedarbejder i SST, Tue Kristensen: tuk@sst.dk eller 7222 7653.

Forebyggelsespakke om fysisk aktivitet

I juni 2012 udsendte Sundhedsstyrelsen de første fem forebyggelsespakker heriblandt en om fysisk aktivitet. Forebyggelsespakkerne er et vidensbaseret værktøj til kommunerne med faglige anbefalinger, der kan bidrage til at prioritere og kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde. Som supplement til de enkelte forebyggelsespakker er der udarbejdet fem målgruppespecifikke oversigter til brug for medarbejdere med borgerkontakt og deres ledere. Oversigterne samler de anbefalinger på grundniveau, som relaterer sig direkte til deres arbejde. Målgrupperne er spæd- og småbørn, skolebørn, unge, voksne og ældre borgere.

- Se forebyggelsespakken om fysisk aktivitet her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2012/06juni/ForebyggPk/FysiskAktivitet.pdf>
- Læs mere om forebyggelsespakkerne her:
<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Kommunal%20sundhedsplanlaegning/Kopi%20af%20sst-FBpakker.aspx>

Projektleder for forebyggelsespakkerne i SST, Barbara Hjalsted: bah@sst.dk eller 7222 8633.

Projektmedarbejder i SST, Lisa von Huth Smith: lhs@sst.dk eller 7222 7531.

Projektmedarbejder i SST, Tue Kristensen: tuk@sst.dk eller 7222 7653.

Ernæring:

Forebyggelsespakke om mad og måltider

Sundhedsstyrelsen har i samarbejde med Fødevarestyrelsen udarbejdet en forebyggelsespakke om mad og måltider, som blev udgivet i november 2012. Forebyggelsespakkerne er et vidensbaseret værktøj til kommunerne med faglige anbefalinger, der kan bidrage til at prioritere og kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde. Som supplement til de enkelte forebyggelsespakker er der udarbejdet fem målgruppespecifikke oversigter til brug for medarbejdere med borgerkontakt og deres ledere. Oversigterne samler de anbefalinger på grundniveau, som relaterer sig direkte til deres arbejde. Målgrupperne er spæd- og småbørn, skolebørn, unge, voksne og ældre borgere.

- Se forebyggelsespakken om mad og måltider her:
<http://www.sst.dk/publ/Publ2012/11nov/ForebyggPk/Mad.pdf>
- Læs mere om forebyggelsespakkerne generelt her:
<http://www.sst.dk/Sundhed%20og%20forebyggelse/Kommunal%20sundhedsplanlaegning/Kopi%20af%20sst-FBpakker.aspx>

Projektleder for forebyggelsespakkerne i SST, Barbara Hjalsted: bah@sst.dk eller 7222 8633.

Projektmedarbejder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

Projektmedarbejder i FVST, Karen Eriksen: keri@fvst.dk eller 7227 6681.

Projektmedarbejder for Fødevarestyrelsen, Berit Ziebell.

”Måltidspartnerskabet”

Sundhedsstyrelsen indgår som partner i ”Måltidspartnerskabet”, (MPS) der er et samarbejde mellem myndigheder, sundhedsorganisationer, faglige organisationer og private erhvervsorganisationer. Partnerskabet arbejder for at gøre det sunde valg i forhold til mad og måltider let og attraktivt. Partnerskabet har særligt fokus på at hjælpe de grupper, der har sværest ved at træffe de sunde valg, og bidrager derved til at fremme lighed i sundhed.

Dette understøttes ved at fremme udvikling af konkurrencedygtige og sunde måltidsløsninger, samarbejde om at øge udbud og efterspørgsel af sunde og attraktive måltidsløsninger, samt ved at arbejde for rammer, der øger tilgængeligheden af sunde måltider. MPS skaber og formidler målrettet, let tilgængelig og troværdig viden.

Sundhedsstyrelsen deltager i partnerskabet som led i den samlede indsats omkring forebyggelse og sundhedsfremme i Danmark. Sundhedsstyrelsen bidrager med faglig sparring og understøtter fx måltidspartnerskabets arbejde i forbindelse med rådgivning af kommuner. Desuden understøtter Sundhedsstyrelsen konkrete aktiviteter via økonomisk bidrag og deltager i bestyrelsen.

Parterne er: De Samvirkende Købmænd (DSK), DI Fødevarer, FDB, Fiskebranchen, FOA, Foreningen af Kliniske Diætister (FaKD), Fuldkornspartnerskabet, Fødevarestyrelsen, Hjerteforeningen, HORESTA, Kost- og Ernæringsforbundet, Kræftens Bekæmpelse, Landbrug & Fødevarer, Sundhedsstyrelsen, Teknologisk Institut og 3F.

I 2012 nedsatte MPS tre arbejdsgrupper. En gruppe har udarbejdet vision, mission og strategier for MPS. En anden gruppe har udarbejdet et projektkatalog med projektbeskrivelser for MPS’ og parternes aktiviteter og indsatser. En tredje gruppe er ved at udarbejde en analyse til afklaring af vidensgrundlag vedrørende måltider.

Måltidspartnerskabet prioriterer seks strategiske indsatsområder i sit samarbejde:

- 1. Partnerskabet samler og udvikler et vidensgrundlag og et fællessprog omkring sunde måltider
- 2. Partnerskabet udvikler og fremmer udbud og efterspørgsel efter sunde og konkurrencedygtige måltidsløsninger
- 3. Partnerskabet identificerer og udvikler strukturelle tiltag og måltidspolitikker, der fremmer det sunde valg
- 4. Partnerskabet opbygger kompetencer blandt specifikke målgrupper
- 5. Partnerskabet udvikler og stimulerer et dynamisk netværkssamarbejde, der skaber fælles forståelser og løsninger på tværs af interesser og aktører
- 6. Partnerskabet kommunikerer målrettet, troværdig, og handlingsanvisende

Måltidspartnerskabets sekretariat ligger i Fødevarestyrelsen.

- Se mere om partnerskabet:
www.måltidspartnerskabet.dk

Projektleder i Sundhedsstyrelsen, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

Indsatsen ”Bedre mad til syge”

Sundhedsstyrelsens indsats Bedre mad til syge skal sikre god fælles praksis omkring kostforplejning til patienter i ernæringsmæssig risiko samt styrke en sammenhængende indsats i

forhold til patienternes ernæring. Indsatsen omfatter understøttende tiltag, der kan opkvalificere indsatsen på området.

I 2011-13 har indsatsen fokus på Sundhedsstyrelsens rolle som faglig sparringspart i planlægningsgruppen omkring etablering og gennemførelse af Action Network on Hospital Nutrition i samarbejde med WHO Europe.

- Se mere om indsatsen:
http://www.sst.dk/Forebyggelse/Mad_og_motion/Underernæring.aspx

Projektleder i SST, Tatjana Hejgaard: thv@sst.dk eller 7222 7774.

Diverse projekter om spædbarns- og småbørnsernæring

Kontakt projektlederne i SST, Christine Brot: chb@sst.dk eller 7222 7824 og Annette Poulsen: anp@sst.dk eller 7222 7597.